

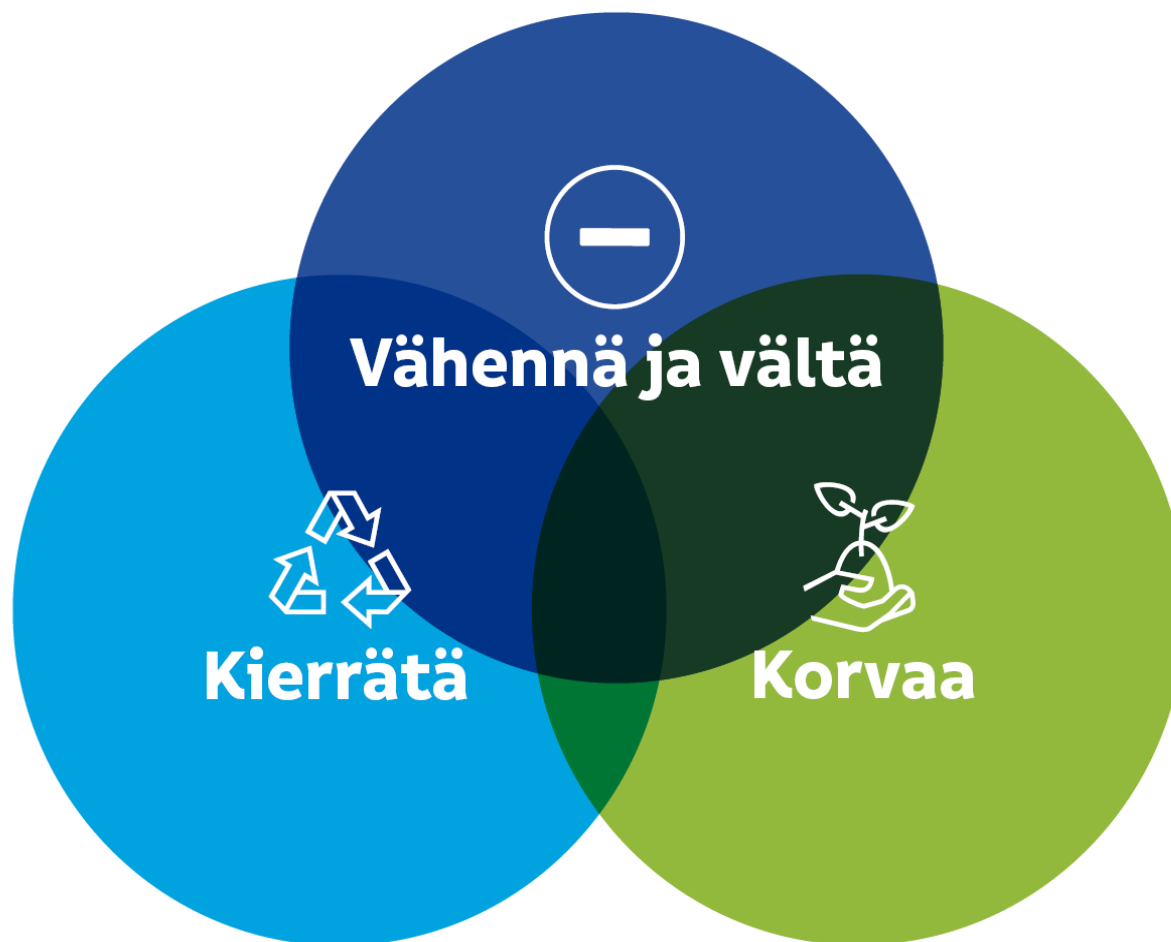


Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kansallinen muovitiekartta – ensiaskeleet toteutukseen

Package Heroes – kestäviä pakkausratkaisuja
maailmanlaajuisiin ongelmiin
Paasitorni, Helsinki 27.3.2019
Merja Saarnilehto, YM

Kohti kestäväää muovin kiertotaloutta



EU:n muovistrategia

- Tammikuussa 2018 julkaistun EU:n muovistrategian **tavoitteena on**
 1. vähentää muovijätteen ja -roskan aiheuttamia ongelmia
 2. tehostaa muovin talteenottoa ja kierrätystä sekä tuotesuunnittelua
 3. luoda edellytyksiä uusille kiertotalouden innovaatioille ja investoinneille sekä
 4. vähentää riippuvuutta fossiilisista raaka-aineista
- **Sisältää laajan joukon toimenpiteitä**, myös lainsäädäntöä:
- **Eräitä kertakäyttöisiä muovituotteita** koskeva direktiiviehdotus (**SUP**); vähentämistä, korvaamista, parempaa tuotesuunnittelua; laajennettu tuottajavastuu
- **Lisätyn mikromuovin** käytön rajoittaminen tuotteissa (**REACH**:in kautta); Euroopan kemikaaliviraston ehdotus
- Markkinoille saatettavien **muovipakkausten** uudelleenkäytettävyyden ja kierrätettävyyden varmistaminen vuoteen 2030 mennessä (pakkaus- ja pakkausjätedirektiiviä uudistamalla)
- Lisäksi EU:n jätedirektiivien mukaiset **pakkausmuovin kierrätystavoitteet** kiristyvät huomattavasti: 25 % -> 50 % v. 2025 -> 55 % v. 2030; täytäntöönpano heinäkuu 2020 mennessä

SUP: Vähentämistä, korvaamista ja suunnittelua

- **Vähennetään** take away-tuotteiden (muoviset valmisruokapakkaukset ja juomamukit) kulutusta;
- **Kielletään** tuotteet, joilla on vaihtoehtoja markkinoilla (muoviset vanupuikot, ruokailuvälineet, lautaset, juomien sekoitustikut, pillit ja ilmapallojen varret);
- **Tuotevaatimukset** kertakäyttöisiin muovista valmistettuihin juomapakkauksiin eli ne on sallittu vain, jos korkit ja kannet pysyvät niissä kiinni käyttövaiheen ajan;

SUP-ehdotukset: Laajennettu tuottajanvastuu

- **Laajennettu tuottajavastuu** (jätehuollon, puhdistamisen ja valistamisen kustannuksiin osallistuminen) ulottuu muovia sisältäviin kalastusvälineisiin sekä kaikkiin ei-kiellettyihin muovisiin kertakäyttötuotteisiin;
- **Erilliskeräys** kertakäyttöisiin muovipulloihin;
- **Merkintävaatimukset** - miten jäte on hävitettävä, onko tuotteella haitallisia vaikutuksia ympäristöön sekä se, onko tuotteessa muovia;
- **Viestintää** haitallisista vaikutuksista, joita aiheutuu kertakäyttöisistä muovituotteista ja kalastusvälineistä peräisin olevasta roskaantumisesta.

Muovitiekartta Suomelle

- Lokakuussa 2018 valmistuneen muovitiekartan pyrkimyksenä käynnistää **nopeat konkreettiset toimet** muovihaasteeseen tarttumiseksi, 10 toimenpidekokonaisuutta
- Ei sisällä lainsäädäntöehdotuksia
- Toimeenpano käynnistyi välittömästi, useat toimet etenevät jo vauhdilla; osa toimista vaatii pidemmän aikavälin panostusta
- Laaja joukko toteuttajia ja yhteistyökumppaneita, uusien toimijoiden mukaantulo tervetullutta
- Muovifoorumi 5.4., Muovitiekartta.fi

Ehdotukset toimenpiteiksi



Vähennetään roskaamista
ja vältetään turhaa kulutusta



Selvitetään muoviveron
käyttöönotto



Tehostetaan merkittävästi
muovijätteen talteenottoa



Parannetaan muovien
tunnistamista rakennuksissa
sekä muovijätteen lajittelua
rakennustyömailla



Tehostetaan maatalous-
ja puutarhamuovien
kierrätystä ja korvaamista



Otetaan talteenotetun
muovin monipuoliset
kierrätysratkaisut käyttöön



Panostetaan isosti korvaaviin
ratkaisuihin ja perustetaan
New Plastics -osaamisverkosto



Nostetaan muovihaaste
näkyvästi Suomen
kansainväliselle asialistalle



Viedään osaamista
ja ratkaisuja



Lisätään tutkimustietoa
muovien haitallisista terveys-
ja ympäristövaikutuksista

Vähennetään roskaamista ja turhaa kulutusta

- Toteutetaan kampanjakokonaisuus muovin haasteista ja ratkaisuksista; haastetaan myös kaupunkia ja esim. tapahtumajärjestäjiä ratkaisuihin roskaamista ja turhaa kulutusta vastaan
- Tehdään *Green Deal* –sopimuksia kertakäyttöpakkausten käytön (esim. pikaruokapaikat) ja ylipakkaamisen sekä roskaamisen vähentämiseksi.
- Selvitetään muoviveron käyttöönottoa (kertakäyttömuovien käytön vähentäminen ja korvaavien ratkaisujen vauhdittaminen).

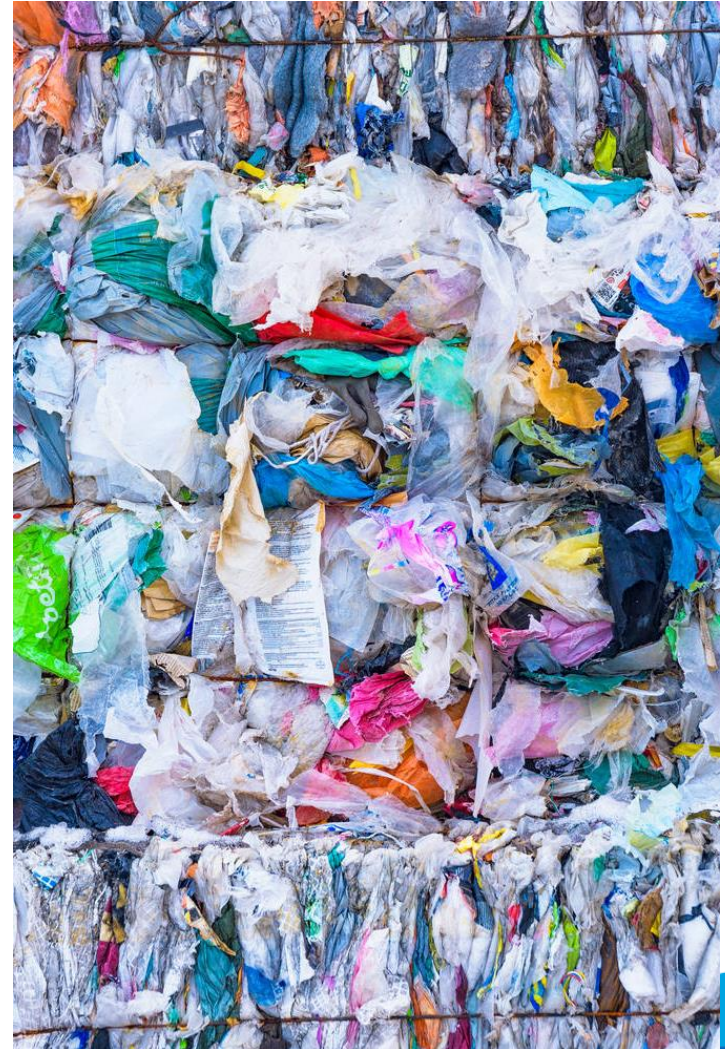
YM, TEM, VM, Sitra, kaupungit ja kunnat, tapahtumajärjestäjät, yritykset, järjestöt



Tehostetaan merkittävästi muovin talteenottoa

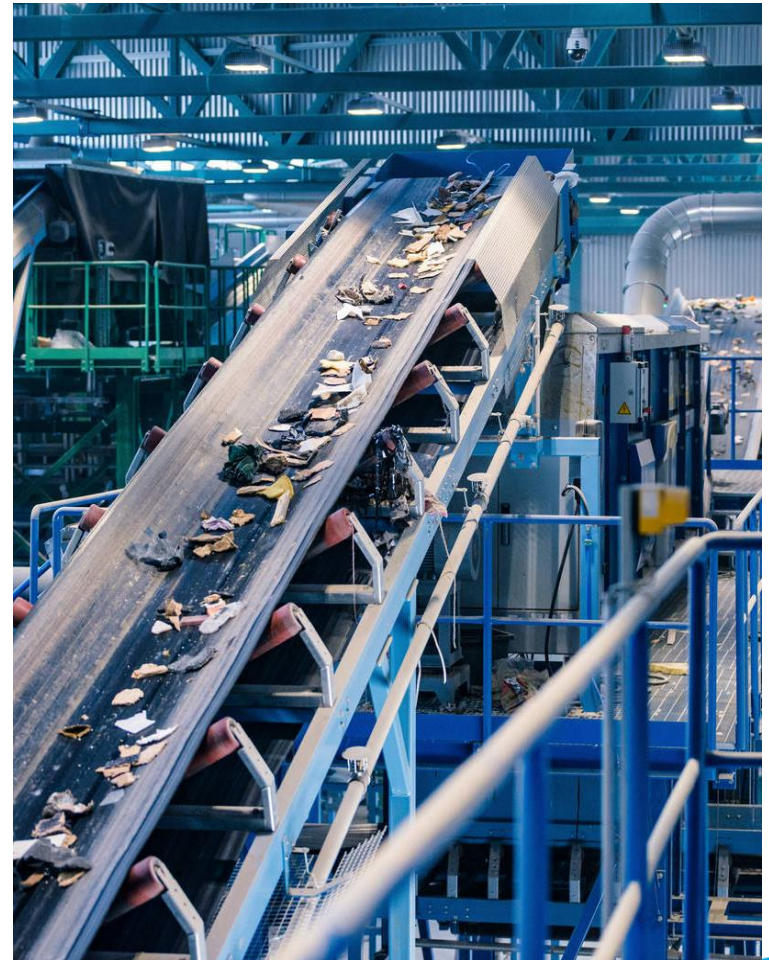
- Uudistetaan muovijätteen erilliskeräysvaatimuksia; lisätään merkittävästi pakkausmuovin talteenottoa ja keräyspaikkoja
- Käynnistetään kokeilu, jossa selvitetään toteuttamisvaihtoehtoja eri muovijakeiden erilliskeräykselle
- Lisätään kuluttajien ja tuottajien tietoisuutta muovin lajittelusta ja kierrättämisestä

YM, kunnat, jätehuoltoyritykset, tuottajavastuuorganisaatiot, Muoviteollisuus, VTT, järjestöt (Martat, WWF)



Otetaan talteenotetun muovin monipuoliset kierrätysratkaisut käyttöön

- Vauhditetaan erilaisille arvoketjuille sopivia kierrätysratkaisuja (kuljetus, prosessointi, uusien tuotteiden valmistus). Vahvistetaan osaamista TKI-hankkeilla.
- Arvioidaan kemiallisen kierrätyksen potentiaalia ja vaikutuksia Suomessa sekä selvitetään sen reunaehdoja.
- Toteutetaan 1-2 täysimittaista muovijalostamoja sekä kemiallisen kierrätyksen yksikkö(jä). Vauhditetaan tarvittaessa laitosten käyttöönottoa esim. investointitukiohjelmalla.



TEM, VTT, BF, Sitra, Muoviteollisuus, muut alan toimijat

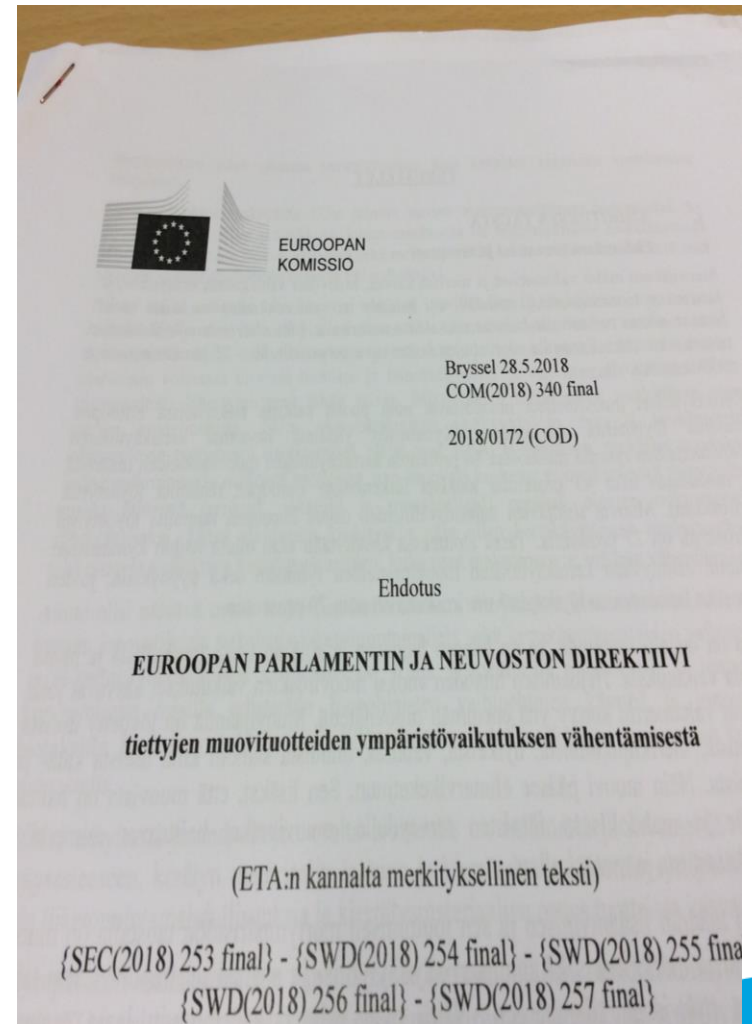
Panostetaan korvaaviin ratkaisuihin

- Käynnistetään kansallinen ohjelma ja kohdennetaan rahoitusta uusien muoveja korvaavien ja ympäristöllisesti kestävien ratkaisujen kehittämiseen.
- Vahvistetaan arvoketjuissa toimivien yhteistyötä kuten elintarvikepakkausten yhteiskehittämistä metsä- ja elintarviketeollisuudessa.
- Perustetaan yrityksiä ja muita toimijoita verkottava ja tutkimusta hyödyntävä New Plastics -osaamisverkosto, jonka tehtävänä on lisätä yritysten materiaaliosaamista, vahvistaa muovin kierrätyksen arvoketjuja ja tutkimusta (mm. hankkimalla EU-rahoitusta) sekä levittää tietoisuutta perinteistä muovia korvaavista ratkaisuista.

TEM, BF, MMM, YM, Sitra, VTT, Luke, SYKE, Suomen Akatemia, toimialajärjestöt

Nostetaan muovihaaste Suomen kv. asialistalle ja viedään ratkaisuja maailmalle

- Nostetaan muovihaaste ja sen ratkaisut näkyvästi esille Suomen EU:n PJ-kauden tilaisuuksissa; ajetaan EU-tason lisätoimia, joilla vahvistetaan muovia sis. tuotteiden kierrätettävyyttä, ekosuunnittelua ja uusiomuovin käyttöä.
- Ajetaan kansainvälisiä lisätoimia merten roskaantumisen hillitsemiseksi sekä painotetaan muovikysymystä PM, Itämeren suojelun ja arktisessa yhteistyössä.
- Tarjotaan yrityksille rahoitus- ym. välineitä kehittää ja viedä suomalaisia ratkaisuja. Käynnistetään yhteistyötä valituilla, esim. pahimmin muoviongelmistä kärsivillä, kohdealueilla.



Lisätään tutkimustietoa muovien haitallisista ympäristö- ja terveysvaikutuksista

- Täsmennetään tietotarpeet ja käynnistetään muoveja, erityisesti mikromuoveja koskevia tutkimushankkeita (päästölähteet, vaikutukset ja altistuminen)
- Kehitetään analytiikkaa ja parannetaan tietoa muoveihin lisätyistä ja kertyneistä haitta-aineista.
- Kehitetään ratkaisuja mikromuovien talteenottoon (esim. hulevedet) sekä mikromuoveja sisältävien lietteiden hyödyntämiseen.



Suomen Akatemia, STN, yliopistot, VNK, THL, SYKE, VTT, Luke, BF, TUKES; kv. yhteistyö esim. EU:n kemikaaliviraston kanssa

Keinot ja ratkaisut ovat monet

- ❑ Informaatio-ohjaus: kampanjat, ohjeet, käsikirjat
- ❑ Vuorovaikutus ja viestintä; verkostot
- ❑ Vapaaehtoiset keinot: sitoumukset, sopimukset; Green dealit
- ❑ Taloudellinen ohjaus: porrastetut tuottajavastuumaksut, valmisteverot, EU:n maksuosuudet
- ❑ Säädösohjaus: rajoitukset, velvoitteet, vähimmäislaatusot jne.
- ❑ Innovaatio-ohjaus: ekosysteemien rakentaminen, rahoitus, standardit jne.



KORVAAVIA RATKAISUJA MUOVIONGELMAAN

- **VTT Finland:** muovin kierrätyksen ratkaisut, biopohjaiset ja muovia korvaavat materiaalit
- Metsäteollisuuden uudet ratkaisut, esim.
 - **Kotkamills** (muoviton ja helposti kierrätettävä pahvimuki)
- Startupit, mm.
 - **Sulapac Oy** (biohajoava pakkausmateriaali)
 - **Paptic Oy** (puupohjaiset kassit korvaamaan muovikasseja)
 - **Spinnova Oy** (puupohjaiset tekstiilit)
 - **Welmu International Oy** (puupohjainen kalvomateriaali)
 - **Soften Oy** (akustiikkapaneelit poistotekstiilistä)
 - **Her Majesty's Drinking Box Oy** (vaihtoehtoinen pillijuomapakkaus)
- Business Finlandin **Bio & Circular Finland** -ohjelmassa yhtenä tavoitteena on toteuttaa laajasti muovitiekartassa esitettyjä toimenpiteitä.



The background features large, overlapping organic shapes in shades of blue and green. A large light blue shape covers the left and bottom portions, while a green shape overlaps it from the top right. The intersection of these shapes creates a darker blue area. The word 'Kiitos!' is centered within the light blue area, underlined.

Kiitos!
